

264. Ukk, Vasútállomástól DK-re (KÖH 75601)

(Veszprém megye) V

A Sümeg és térsége (Sümeg II. ütem) szennyvízhálózat kiépítése és szennyvíztisztító telep kapacitás bővítése c. projekt keretében a Sümegi Regionális Szennyvíz-társulás beruházásában a Laczkó Dezső Múzeum feltárást végzett Ukkon, a vasútállomás mellett, 2013. május 6. – július 18. között. Az 1 m széles árokban 5 régészeti objektumot tártunk fel, közülük 2 méhkas alakú gödör, 3 pedig cölöplyuk. A leletanyag vaskori (Hallstatt D). A régészeti jelenségek az árok egy rövid szakaszán (25 m hosszan) jelentkeztek csupán, a lelőhelynek az É-i szélét érintette a munka.

REGENYE JUDIT

265. Újireg határa (Tolna megye) Ő, Kö

A falutól ÉNy-ra, a Kulcsár-patak Ny-i oldalán végeztem terepbejárást május 23-án.

Czudor-dűlő, Bordás-dűlő (KÖH 87337): A falutól Ny-ra fekvő két halastó közötti gáttól É-ra, az É-i tóra merőleges mellékvölgytől É-ra, a patakkal párhuzamosan kb. 600 m hosszúságban középkori faluhelyet azonosítottam a kelő kukoricában. A lelőhely a középkori Mut faluval azonosítható, amelynek templomát írott forrás említi, helyét azonban nem sikerült azonosítani.

Szántói útra dűlő, Új Ferencék dűlője, Ördög-dűlő (KÖH 23753): A falutól Ny-ra fekvő két halastó közötti gáttól É-ra, az É-i tóra merőleges mellékvölgyig, bokáig érő kukoricában, száraz talajon kb. 300 m hosszan szórványosan néhány jellegtelen őskori kerámiát gyűjtöttem.

K. NÉMETH ANDRÁS

266. Üllő, Juhállás-dűlő (KÖH 30899)

(Pest megye) Sza

A Magyar–szlovák DN 800 gázszállító tranzitvezeték építési munkáihoz kapcsolódó próbafeltárást a nyomvonal Üllő 5 (Vecsés 46) lelőhelyre eső szakaszán 2013. október 8. és 31. között végeztük el. A nyomvonal gépi humuszolása során átlagosan 5 m szélességben távolították el a humuszt a lelőhelyen. A régészeti jelenségek az altalajban foltként jelentkeztek: 21 objektumot tudtunk azonosítani, ebből 3 árok, 17 gödör és 1 sír. Két gödröt, amelyek a nyomvonalba nagyon kis részükben estek csak bele, nem bontottunk ki, ezeket foltként dokumentáltuk, illetőleg némelyeket, amelyeket a nyomvonal szélén, a beruházó utasítására meghagyandó rézsú miatt nem tártunk fel teljes egészükben, csak metszetre bontottunk és dokumentáltunk. A 008-as sz. gödör – amely szintén utóbbi kategóriába esik – fala vastagon kitapasztott és szürkére égetett volt. Ennek teljes kibontására engedélyt kértünk és kaptunk a MOL képviselőjétől, így a gödör környékén, a nyomvonalon kívül egy 2×2 m-es kutatószondát nyitottunk, amelynek segítségével a gödör alakja tisztázhatóvá vált. A kerek alakú gödröt 150 cm mélységig bontottuk, majd munkavédelmi okokból nem haladtunk tovább, a munka biztonságos elvégzéséhez szükséges feltételeket a beruházó nem teremtette meg. A tapasztás a gödörben kb. 80 cm mélységig folytatódott, annak teljes felületén. A 018-as gödörben csontvázas sírt találtunk, kb. 135 cm mélységben

(SE 038-39) a váz vállán egy ún. aláhajtott lábú bronzfibulát bontottunk ki.

A lelőhely már az M0-ás autópálya megelőző feltárása óta ismert volt, a 30899-es azonosítószámot kapta. Jelen munkálatok a lelőhely nagyobb kiterjedését igazolták. Az objektumokban talált leletanyag alapján egy szarmata település részletét tártuk fel, amely a 3–4. században biztosan fennállt.

BÓZSA ANIKÓ

267. Vasegerszeg, Hermina-tábla III. (KÖH 51052)

(Vas megye) Ő, B, Ró, A, Kk, Kú?

Az M86 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalán 2012 márciusában végeztünk terepbejárást. Ennek során vizsgáltuk meg a Vasegerszeg területén nyilvántartott Hermina-tábla III. lelőhely érintettségét is. A tervek szerint a lelőhely területén alakítják ki az M86 gyorsforgalmi út és a 84-es sz. főút külön szintű kereszteződését.

A lelőhely a Kőrös-patak ÉNy-i oldalán, a vasútvonaltól DK-re helyezkedik el, egy jelentősebb kiemelkedés nélküli, nagyjából sík területen, kismértékben a 84-es sz. főút Ny-i oldalára, Hegyfalu területére is átnyúlva. A lelőhelyet ÉK-ről egy fákkal szegélyezett sekély árok határolja. A terepbejárásum során kiderült, hogy a lelőhely a korábban gondoltnál jóval kiterjedtebb (800×470 m), elsősorban ÉNy-i, É-i irányban. A gyenge látási viszonyokat biztosító repcében gyűjtött őskori leletek a lelőhely teljes területén egyenletesen oszlottak el. Mellettük néhány római kerámiatöredék került elő a lelőhely DNY-i harmadából, valamint néhány 15–16. századi töredék a lelőhely D-i széléről.

2012 őszén próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen az M86 gyorsforgalmi út építéséhez kapcsolódó ERD elkészítéséhez. A próbafeltárást során 69, két m széles szondát alakítottunk ki. Ahol szükséges volt, a szondákat kibővítettük az objektumok kiterjedéséhez igazodva. A lehumusztolt terület nagysága 3737 m² volt. A ma már jórészt sík területet eredetileg kisebb kiemelkedések tagolták, melyekből mára csak a főpálya DK-i oldalán húzódó É–D-i dombhát emelkedik ki jelentősebben. Itt a humusz vastagsága 30–40 cm, máshol jellemzően 40–60 cm. A feltárást során 36 régészeti korú objektumot különítettünk el. Érdekes módon a jelenségek nem a dombtetőn, hanem az attól K-re elterülő alacsonyabb fekvésű területen helyezkedtek el. Az előkerült objektumokból egy kivételével, jellemzően csak néhány jellegtelen őskori kerámia került elő. A 84-es sz. út D-i oldalán fekvő 16. objektumban viszont nagy mennyiségű kora bronzkori anyagot találtunk. Néhány, az edények alsó részéből származó töredéket seprűzéssel tisztítottuk. A feltárást során több hosszabb, egyenes árokszakaszt is találtunk. Belőlük kevés, jellegtelen őskori anyag került elő, ennek ellenére valószínűleg késő középkoriak vagy kora újkoriak. Az árkok mellett 2 kút, néhány gödör és több felismerhető rendszert nem alkotó cölöplyuk került elő. A jelenségek a nagy kiterjedésű, de alacsony intenzitású lelőhely D-i részén (D-i körforgalom környéke, valamint a főpályának a jelenlegi 84-es sz. úttól D-re eső része) mutattak nagyobb intenzitást.

A lelőhely területén 2013. március 27. és június 12. között végeztük el a megelőző feltárást. Feltárást a vasbeton alaptekercs, a majdani közművezetékek és a nyomvonal széleire tervezett vízelvezető árkok területe lett kijelölve, míg a köztes részekben a régészeti jelenségek védelmét tartós elfedéssel kívánták